

Ομαδική Εργασία

Ένα ταξίδι στον ελληνικό πολιτισμό

Δ' Τάξη

Εκπαιδευτηρίων Ηλιάδη

2020-2021

Αγαπητέ Αναγνώστη,

Το οικοδόμημα του πολιτισμού είναι αποτέλεσμα ενός επίμοχθου αγώνα του ανθρώπου από τότε που εμφανίστηκε στη γη μέχρι σήμερα. Ο άνθρωπος από την αρχαιότητα θέλησε να αφήσει ανεξίτηλα τα ίχνη του στο διάβα του χρόνου και να βάλει τη σφραγίδα του στην εποχή του. Έτσι δημιούργησε τον πολιτισμό.

Η ιστορία διδάσκει στους ανθρώπους το παρελθόν και τους οδηγεί σε ένα καλύτερο αύριο. Όταν ο άνθρωπος γνωρίζει το παρελθόν μαθαίνει να σκέφτεται βαθύτερα, σωστότερα και οξύνει την κρίση του. Επιπλέον μαθαίνει να σέβεται και να εκτιμά τους αγώνες και τις προσπάθειες των προηγούμενων γενιών. Μαθαίνει ακόμα να τιμά τους προγόνους του, που πάλεψαν σκληρά να δαμάσουν τις δυσκολίες της ζωής και κατάφεραν να βάλουν ανεξίτηλη τη σφραγίδα τους στην εποχή τους.

Ο πολιτισμός είναι το καταστάλαγμα της ανθρώπινης σοφίας, όπως αυτή δημιουργήθηκε με τα χρόνια και για να αναπτυχθεί, χρειάστηκε να μοχθήσουν μακρόχρονα στον πνευματικό και τεχνικό τομέα, οι άνθρωποι ώστε να δρέψουν τους καρπούς αυτής της επίμοχθης προσπάθειας οι απόγονοί τους και οι μετέπειτα εποχές.

Οι μαθητές της Δ' τάξης προσέγγισαν ένα κομμάτι του αρχαίου και του νεότερου ελληνικού πολιτισμού. Μαζί συζητήσαμε, αναζητήσαμε, σχολιάσαμε, μάθαμε, ζωγραφίσαμε, παίξαμε, κατασκευάσαμε και γίναμε ποιητές.

Στην παρούσα εργασία θα σας παρουσιάσουμε την προσπάθειά μας να ταξιδέψουμε και να γνωρίσουμε ένα μέρος του παρελθόντος μας.

Σας ευχαριστούμε πολύ

Η δασκάλα Πέππα Φανή και οι μαθητές της Δ' τάξης

Αρχαίος Ελληνικός Πολιτισμός

Δραστηριότητα 1^η : Οι μαθητές αναζητήσαν και κατέγραψαν πληροφορίες για τις τέχνες, τις επιστήμες και για σημαντικά πρόσωπα του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.

Θουκυδίδης Ολόρου Αλιμούσιος (460-400 π.Χ.)

Ο **Θουκυδίδης** ήταν γιος του Ολόρου, Αθηναίου πολίτη. Γεννήθηκε στον δήμο Αλιμούντα, τον σημερινό Άλιμο. Ανατράφηκε και μεγάλωσε την εποχή της αθηναϊκής δημοκρατίας. Είχε συγγενικούς δεσμούς με τον Αθηναίο πολιτικό και στρατηγό Μιλτιάδη και το γιο του Κίμωνα. Όταν ήταν περίπου 25-30 χρονών στην αρχή του Πελοποννησιακού Πολέμου (431 π.Χ.) αρρώστησε από τον λοιμό που έπληξε την Αθήνα (430-427 π.Χ.).

Το 424 π.Χ. εκλέχθηκε στρατηγός και ανέλαβε τη διοίκηση επτά πλοίων που αγκυροβολούσαν στη Θάσο. Τον χειμώνα του 424 π.Χ. ο Σπαρτιάτης στρατηγός Βρασίδας επιτέθηκε στην Αμφίπολη, μία παραλιακή πόλη της Μακεδονίας στα δυτικά της Θάσου. Η περιοχή πρόσφερε ξύλα για να φτιάξουν πλοία και εκεί κοντά βρίσκονταν τα χρυσωρυχεία του Παγγαίου, για αυτό ήταν στρατηγικής σημασίας πόλη για την Αθηναϊκή Συμμαχία. Ο Αθηναίος διοικητής της Αμφίπολης ζήτησε βοήθεια από τον Θουκυδίδη, όμως ο Σπαρτιάτης Βρασίδας πρόσφερε ευνοϊκούς όρους στους κατοίκους της Αμφίπολης και έτσι η πόλη παραδόθηκε σε αυτούς. Όταν έφτασε εκεί ο Θουκυδίδης η πόλη ήταν ήδη υπό σπαρτιατικό έλεγχο. Έτσι, οι σχέσεις του Θουκυδίδα με την πόλη της Αθήνας διαταράχθηκαν και εξορίστηκε το 424 π.Χ. Αποσύρθηκε τότε στα κτήματά του στην περιοχή Σκαπτή Ύλη του Παγγαίου και αφιερώθηκε στη συγγραφή του ιστορικού του έργου. Όποτε το έκρινε απαραίτητο επιχειρούσε από εκεί ταξίδια στους τόπους των σημαντικών πολεμικών γεγονότων, που αποτελούσαν αντικείμενο της ιστορίας του. Γύρισε από την εξορία μόνο μετά το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου (404 π.Χ.) όταν υποτάχθηκε η Αθήνα στη Σπάρτη. Λίγα χρόνια αργότερα, ανάμεσα στα 400 και 396 π.Χ. πέθανε.

Ο Θουκυδίδης πιθανότατα εκπαιδεύτηκε από τους Σοφιστές, δασκάλους και φιλοσόφους της κλασικής Αθήνας, Αναξαγόρα και Αντιφώντα. Έχει επηρεαστεί, ακόμη, από την τραγωδία πράγμα που φαίνεται από το διάλογο των Αθηναίων- Μηλίων, ο οποίος είναι γραμμένος σε μορφή ερώτησης απάντησης (στιχομυθία). Σε ό,τι αφορά τα πολιτικά, ο Θουκυδίδης θαύμαζε τον Περικλή αλλά δεν συμφωνούσε με την εξουσία που είχε στο λαό και δεν συμπαθούσε αυτούς που τον διαδέχτηκαν. Άλλη επιρροή του Θουκυδίδα ήταν ο Ιπποκράτης. Στο τμήμα του έργου που περιγράφει το λοιμό που έπληξε την Αθήνα, η ανάλυση του στα χαρακτηριστικά της ασθένειας αυτής είναι πολύ λεπτομερής και δείχνει την επιρροή του από τον Ιπποκράτη.

Αναγνωρίζεται ως ένας από τους πρώτους αληθινούς ιστορικούς. Αναζητά την αιτία ενός γεγονότος και είναι ο πρώτος που προσέγγισε με επιστημονικό

τρόπο την ιστορία. Συμβουλευόταν σε μεγάλο βαθμό γραπτές αποδείξεις και συνομιλούσε με ανθρώπους που συμμετείχαν ή και πρωταγωνίστησαν στα γεγονότα τα οποία περιέγραφε.

Δεν εξετάζει την τέχνη, τη λογοτεχνία ή την κοινωνία της εποχής εκείνης, αλλά γράφει αυστηρά ό,τι θεωρούσε ότι σχετιζόταν με τον πόλεμο. Δεν έδωσε τίτλο στο έργο του, ούτε το διαίρεσε σε βιβλία. Η διαίρεσή του σε οκτώ βιβλία και ο τίτλος Θουκυδίδου Ιστορίαι ή Συγγραφή οφείλεται στους αρχαίους γραμματικούς. Στο 1^ο βιβλίο, συγκρίνει τον Πελοποννησιακό πόλεμο με τα προηγούμενα γεγονότα της ελληνικής ιστορίας και μετά δίνει τις αιτίες του πολέμου και περιγράφει την εξέλιξη της αθηναϊκής ηγεμονίας. Το 2^ο ξεκινά την εξιστόρηση του πολέμου, την οποία συνεχίζει με χρονολογική σειρά, διαιρώντας κάθε χρόνο σε καλοκαίρι και χειμώνα. Στο 3^ο εκθέτει τις βαρβαρότητες του πολέμου των τριών επόμενων χρόνων. Στο 4^ο παρουσιάζει το 7ο, 8ο και 9ο έτος του πολέμου. Στο 5^ο αναφέρεται κυρίως στην επιχείρηση των Αθηναίων κατά της Μήλου. Στα βιβλία 6^ο και 7^ο εξιστορεί την εκστρατεία των Αθηναίων στη Σικελία (415-413 π.Χ.). Τέλος, στο 8^ο βιβλίο περιλαμβάνει τα πρώτα χρόνια του Δεκελεικού πολέμου και την παρέμβαση των Περσών στις ελληνικές υποθέσεις. Το έργο του επηρέασε τους ιστορικούς Λουκιανό, Πολύβιο, Σαλούστιο, Προκόπιο, και άλλους.

Ευσταθίου Ελένη - Σταυρούλα

Ηρόδοτος

Ο Ηρόδοτος ήταν αρχαίος Έλληνας ιστορικός, περιηγητής και γεωγράφος του 5^{ου} αιώνα π.Χ. . Θεωρείται ο θεμελιωτής της επιστήμης της ιστορίας. Το μόνο έργο που έχει γράψει φαίνεται να είναι οι Ιστορίαι. Πρόκειται για ένα αρχείο της Ιστορίας σχετικά με τους πολέμους μεταξύ Ελλήνων και Περσών. Κατέγραφε μόνο ό,τι του έλεγαν. Χαρακτηρίστηκε για πρώτη φορά από τον Κικέρωνα ως πατέρας της Ιστορίας.

Φραγκοπούλου Σταυρούλα-Παναγιώτα

Ο Ηρόδοτος γεννήθηκε στην Αλικαρνασσό το 484 π.Χ. και πέθανε το 425 π.Χ. (Θούριοι). Ήταν αρχαίος Έλληνας ιστορικός, περιηγητής και γεωγράφος του 5^{ου} αιώνα π.Χ. . Θεωρείται ο θεμελιωτής της επιστήμης της ιστορίας. Το μόνο έργο που έχει συγγράψει φαίνεται να είναι οι Ιστορίαι. Πρόκειται για ένα αρχείο της Ιστορίας σχετικά με τους πολέμους μεταξύ Ελλήνων και Περσών, συμπεριλαμβανομένων πλούσιων γεωγραφικών και εθνογραφικών πληροφοριών. Παρόλο που κάποιες από τις ιστορίες του ήταν ευφάνταστες και άλλες ανακριβείς, ο ίδιος αναφέρει πως κατέγραψε μόνο ό,τι του έλεγαν και ήταν συνήθως σωστός στις πληροφορίες του. Πέρα από τη σπουδαιότητα του Ηροδότου ως ιστορικού, λίγα είναι γνωστά για την προσωπική του ζωή. Χαρακτηρίστηκε για πρώτη φορά από τον Κικέρωνα ως Πατέρα της Ιστορίας. Στο έργο του φαίνεται επίσης να ασχολήθηκε με τη γεωλογία, τη βοτανική, τη χημεία και την ιατρική. Αναφέρεται ιδιαίτερα από τον Ιωάννη Στοβαίο.

Μαυροκέφαλος Γεράσιμος

Πολύβιος

Ο Πολύβιος (200-118 π.Χ.), γιος του στρατηγού Λυκόρτα, από τη Μεγαλούπολη της Αρκαδίας, μετείχε ενεργά στην πολιτική της πατρίδας του και έγινε ίππαρχος της Αχαϊκής Συμπολιτείας. Εκτοπίστηκε με άλλους 1.000 Αχαιούς στη Ρώμη, μετά τη μάχη της Πύδνας (168 π.Χ.), αλλά κέρδισε τη φιλία του Σκιπίωνα Αιμιλιανού, κατακτητή της Καρχηδόνας, και απέκτησε μεγάλη επιρροή στους Ρωμαίους.

Το έργο του Ιστορίαι, μνημονεύεται και ως «Ρωμαϊκή Ιστορία», 39 βιβλία, από τα οποία σώζονται ακέραια μόνο τα πέντε πρώτα, καλύπτει την περίοδο 240-146 π.Χ. και αναφέρεται στην επέκταση της ρωμαϊκής δύναμης και στον ρόλο της Ρώμης ως παράγοντα της πολιτικής ενοποίησης, αυτή η οπτική της ρωμαϊκής επιτυχίας καθορίζει και τον τρόπο της σύνθεσης του έργου. Όπως και ο Θουκυδίδης, από τον οποίο έχει επηρεαστεί, στοχεύει περισσότερο στη χρησιμότητα παρά στη ψυχαγωγία. Η εξιστόρηση των γεγονότων γίνεται με τρόπο αξιόπιστο, αντικειμενικό και αμερόληπτο. Η επίδρασή του ήταν σημαντική στους μεταγενέστερους, ιδιαίτερα στον Ρωμαίο ιστορικό Τίτο Λίβιο (64 π.Χ. – 17 μ.Χ.).

Κουλούρης Κωνσταντίνος

Ήσιόδος

Ο Ήσιόδος ήταν αρχαίος Έλληνας ποιητής, ραψωδός, συγγραφέας και μυθογράφος. Υπήρξε ο δεύτερος σπουδαιότερος ποιητής μετά τον Όμηρο. Γεννήθηκε στην Άσκη της Βοιωτίας. Ήταν γιος του Δία και της Πυκλήδης. Κατά την παράδοση στον μικρό Ήσιοδο που έβοσκε τα πρόβατά του στον Ελικώνα παρουσιάστηκαν οι εννέα Μούσες και του έδωσαν το χάρισμα να τραγουδά με γλυκιά φωνή τα περασμένα και τα μελλοντικά. Από τα πολλά ποιήματα του Ήσιόδου σώζονται α) ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ, όπου ο Ήσιόδος κάνει λόγο για τα ηθικά διδάγματα που πρέπει να ακολουθούν οι άνθρωποι και β) η ΘΕΟΓΟΝΙΑ, το οποίο είναι έπος, δηλαδή μεγάλο αφηγηματικό ποίημα αποτελούμενο από 1.022 στίχους. Αναφέρεται στις τοπικές λατρείες των θεών και στην αρπαγή του κόσμου. Είναι μια σημαντικότερη πηγή πληροφοριών για την ελληνική μυθολογία.

Κρουστάλλη Πολυτίμη

Ευριπίδης

Ο Ευριπίδης, γιος του Μνήσαρχου, γεννήθηκε στη Σαλαμίνα, αλλά καταγόταν από τη Φλύα (Χαλάνδρι). Η αγάπη της θάλασσας σφράγισε καθοριστικά το έργο του. Η λογοτεχνική του σταδιοδρομία ήταν έντονη. Η νέα τέχνη του προκάλεσε μεγάλο θόρυβο και δεν έτυχε της επιδοκμασίας του κοινού. Έτσι, σε όλη του τη ζωή, ενώ συμμετείχε στους δραματικούς αγώνες για πενήντα περίπου χρόνια, μόνο τέσσερις φορές ανακηρύχθηκε πρώτος.

Βασιλείου Δέσποινα

Σωκράτης

Έγινε παρουσίαση των παρακάτω βιβλίων.

Αναστασίου Ελένη

Μάσκες

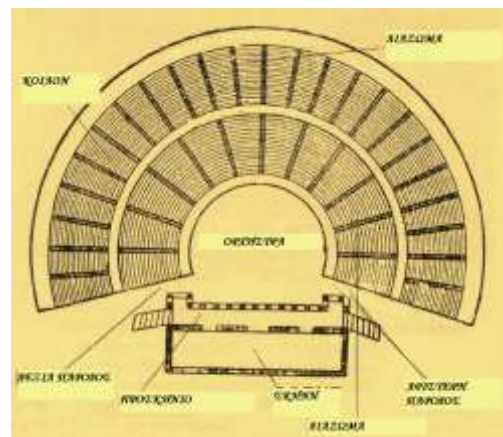
Οι **μάσκες του αρχαίου θεάτρου** κατασκευάζονταν από λινό ύφασμα, το οποίο είχε πρώτα μουσκευτεί σε γύψο. Το ύφασμα έπαιρνε το σχήμα του προσώπου μέσα σε ειδικές μήτρες. Στη συνέχεια η επιφάνεια του προσωπίου αλειφόταν με ένα λεπτό στρώμα γύψου, πάνω στο οποίο ζωγραφίζονταν τα χαρακτηριστικά του προσώπου, όπως το χρώμα της επιδερμίδας, τα χείλη, τα φρύδια και οι ρυτίδες. Στη θέση των ματιών και του στόματος υπήρχαν ανοίγματα που επέτρεπαν στους υποκριτές να βλέπουν και να ακούγονται. Ο τύπος προσωπίου που κυριάρχησε σκέπαζε ολόκληρο το κεφάλι σαν ένα είδος κράνους και στερεωνόταν κάτω από το σαγόνι με δερμάτινα λουριά. Τα μαλλιά και τα γένια φτιαγμένα από φυσικό μαλλί ήταν κολλημένα πάνω στο προσωπίο.

Βασιλοπούλου Αναστασία

Η διαμόρφωση του θεατρικού χώρου

Στην εξελιγμένη του μορφή **το κλασικό θέατρο** αποτελούνταν από τρεις διακριτούς χώρους:

- την κυκλική ορχήστρα με τη θυμέλη, το βωμό του Διονύσου στο κέντρο, όπου δρούσαν οι ηθοποιοί (οι υποκριτές) και ο χορός,
- το αμφιθέατρο κοίλον, όπου κάθονταν οι θεατές,
- τη σκηνή και το προσκήνιο ακριβώς πίσω από την ορχήστρα που αποτελούσαν το σκηνικό της παράστασης.

Καλογήρου Σωτηρία

Αρχαία Κωμωδία

Η **κωμωδία** στην Αρχαία Ελλάδα ήταν ένα από τα βασικά είδη του αρχαίου ελληνικού θεάτρου. Μεγάλος συγγραφέας της αρχαίας κωμωδίας ήταν ο Αριστοφάνης, ο οποίος έγραψε συνολικά γύρω στις 40 κωμωδίες. Το θέατρο, είναι «παιδί» της δημοκρατίας. Οι Αθηναίοι αναγνώριζαν τόσο την αισθητική όσο και την εκπαιδευτική αξία της θεατρικής τέχνης.

Λαβίν Λουκάς – Μιλτιάδης – Λουί

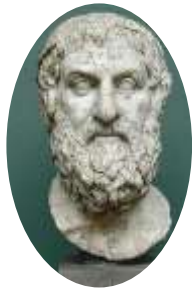
Τραγωδία

Η **τραγωδία** είναι ένα δραματικό είδος ποίησης που εμφανίστηκε στην αρχαία Ελλάδα. Η μούσα που την αντιπροσωπεύει είναι η Μελπομένη. Γνωστά έργα είναι η Αντιγόνη και ο Οιδίπους τύραννος του Σοφοκλή, οι Ευμενίδες του Αισχύλου, οι Τρωάδες και οι Βάκχες του Ευριπίδη. Όλα τα παραπάνω είναι σημαντικά έργα ακόμα και σήμερα και παίζονται σε πολύ γνωστά θέατρα, όπως το Ηρώδειο.

Καψαμπέλη Μαρία

Σοφοκλής

Ο **Σοφοκλής** ήταν αρχαίος Έλληνας τραγωδός της κλασικής εποχής. Μαζί με τον Αισχύλο και τον Ευριπίδη έγραψαν 123 έργα και 7 ολοκληρωμένες τραγωδίες. Γεννήθηκε στον Ίππιο Κολωνό της Αθήνας. Ήταν γιος του Σοφίλλου που ήταν πλούσιος και είχε εργοστάσιο μαχαιροποιίας, σπούδασε μουσική για 15 χρόνια. Ήταν ο κορυφαίος του χορού που πήρε μέρος στον εορτασμό της νίκης για τη Ναυμαχία της Σαλαμίνας. Από το 441 έως το 440 π.Χ. διοικούσε μαζί με τον Περικλή τον στόλο στην επίθεση της Σάμου. Είχε ένα γιο με την Νικοστάτη. Μερικά από τα έργα του είναι η Αντιγόνη και η Ηλέκτρα. Άλλα έργα του που έχουν σωθεί είναι Τραχίνιαι, Οιδίπους τύραννος, Αίας, Φιλοκτήτης, Οιδίπους επί Κολωνώ κλπ. .

Παπανικολάου Ελένη

Αισχύλος

Ο **Αισχύλος** ήταν αρχαίος Έλληνας τραγωδός. Γεννήθηκε το 525 π.Χ. ή το 524 π.Χ. στην Ελευσίνα και πέθανε το 456 π.Χ. στη Γέλα της Ιταλίας. Απέκτησε δυο γιούς, τον Ευαίωνα και τον Ευφορίωνα, οι οποίοι αμφότεροι έγραψαν επίσης τραγωδίες. Μάλιστα, υπάρχει η φήμη ότι ο Ευφορίων νίκησε τόσο τον πατέρα του όσο και το Σοφοκλή σε δραματικούς αγώνες. Ο Αισχύλος πολέμησε σε όλες τις μάχες εναντίον των Περσών, στο Μαραθώνα (490 π.Χ.), στη Σαλαμίνα (480 π.Χ.) και στις Πλαταιές (479 π.Χ.)

Είναι ο πρώτος αρχαίος Έλληνας δραματουργός του οποίου τα έργα σώζονται μέχρι και τις ημέρες μας, οι άλλοι δύο είναι ο Σοφοκλής και ο Ευριπίδης. Η διάσωση των έργων του οφείλεται κυρίως στους συμπολίτες του οι οποίοι είχαν ψηφίσει νόμο ο οποίος επέτρεπε σε όποιον το επιθυμούσε, να λάβει μέρος στους δραματικούς αγώνες με έργα του Αισχύλου. Η

δραματουργία του Αισχύλου εξελίχθηκε μέσα από το έργο του ποιητή ώστε τελικά να συνεισφέρει με διάφορες καινοτομίες στη δραματική τέχνη της εποχής του, όπως η προσθήκη του δεύτερου υποκριτή (δευτεραγωνιστή), η μείωση των χορικών, η έξαρση του λόγου και η σύσταση της τριλογίας ενιαίου περιεχομένου. Συνέγραψε πολλές τραγωδίες, 79 τίτλοι έργων είναι γνωστοί, αλλά μόνο 7 τραγωδίες διασώθηκαν ολόκληρες : «Πέρσαι», «Επτά επί Θήβας», «Ικέτιδες», «Προμηθεύς Δεσμώτης», «Αγαμέμνων», «Χοηφόροι», «Ευμενίδες». Οι τρεις τελευταίες αποτελούν την «Ορέστεια».

Θεοδωροπούλου Μαρία

Αριστοφάνης

Γεννήθηκε στην Αρχαία Αθήνα (446 π.Χ.) και απεβίωσε στους Δελφούς (386 π.Χ.) Ήταν Αθηναίος σατιρικός ποιητής του 5^{ου} αιώνα. **Ο Αριστοφάνης** είναι, μαζί με τον Εύπολι και τον Κρατίνο, ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της περιόδου της αρχαίας αθηναϊκής κωμωδίας που χαρακτηρίζεται ως «αρχαία κωμωδία» και ο μοναδικός του οποίου σώζονται ακέραια έργα, με εξαίρεση τον Μένανδρο του οποίου σώζεται ακέραιο μόλις ένα έργο. Κατά τον 5^ο αιώνα π.Χ. συνέγραψε 46 κωμωδίες. Από αυτές σώζονται έντεκα ακέραιες.

Ανδριανόπουλος Παναγιώτης

Φειδίας

Ο Φειδίας ήταν ο σπουδαιότερος γλύπτης στην αρχαία Ελλάδα. Γεννήθηκε στην Αθήνα στις αρχές του 5^{ου} αιώνα π.Χ. . Προτιμούσε να δουλεύει με χαλκό αντί για μάρμαρο και δημιούργησε μοναδικά αγάλματα προς τιμήν των αρχαίων θεών αλλά και διάφορων ιστορικών γεγονότων. Ανασκαφές που έγιναν στην Ολυμπία από το 1954-1958 έφεραν στο φως το εργαστήριό του όπως και διάφορα εργαλεία, πήλινα καλούπια και μια κούπα που έφερε την επιγραφή «ανήκω στα Φειδία». Δύο από τα σημαντικότερα έργα του ήταν το τεράστιο χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δία και το άγαλμα της θεάς Αθηνάς στον Παρθενώνα. Είναι κρίμα που σήμερα δεν μπορούμε να θαυμάσουμε τα πρωτότυπα έργα του. Ωστόσο υπάρχουν πιστά αντίγραφα που αποτελούν μέρος της σπουδαίας πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας.

Πούτος Γιώργος

Παρθενώνας

Ο Παρθενώνας είναι ναός ο οποίος κατασκευάστηκε προς τιμήν της θεάς Αθηνάς, προστάτιδας της πόλης Αθήνας. Υπήρξε το αποτέλεσμα της συνεργασίας σημαντικών αρχιτεκτόνων και γλυπτών στα μέσα του 5^{ου} π.Χ. αιώνα. Η εποχή της κατασκευής του συνταυτίζεται με τα φιλόδοξα επεκτατικά σχέδια της Αθήνας και της πολιτικής κύρους που ακολούθησε έναντι των συμμάχων της κατά την περίοδο της Αθηναϊκής Ηγεμονίας στην Αρχαία Ελλάδα. Οι αρχιτέκτονες του Παρθενώνα ήταν ο Ικτίνος και ο Καλλικράτης.

Νάννος Μηνάς

Αρχαία Ολυμπία

Η **Ολυμπία** στην αρχαιότητα ήταν ένας ιερός χώρος αφιερωμένος στον Δία. Εκεί γίνονταν αγωνίσματα που καθιερώθηκαν κάθε τέσσερα χρόνια προς τιμήν του, οι ολυμπιακοί αγώνες. Οι πρώτοι αγώνες έγιναν το 776 π.Χ.

και κατά τη διάρκειά τους υπήρχε εκεχειρία, δηλαδή σταματούσαν όλοι οι πόλεμοι. Το αρχαιολογικό μουσείο που υπάρχει εκεί είναι το σημαντικότερο και πλουσιότερο στην Ελλάδα, με πιο γνωστά του εκθέματα τον Ερμή του Πραξιτέλους, το κράνος του Μιλτιάδη, την Νίκη του Παιωνίου κ.α. .

Ατσαλάκη Μαρία

Αρχαία Επίδαυρος

Η **αρχαία Επίδαυρος** βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα του νομού Αργολίδας. Είναι ένας δημοφιλής ιερός χώρος, αρχαιολογικής σημασίας, φυσικής ομορφιάς και τουριστικού ενδιαφέροντος, κτισμένη αμφιθεατρικά επάνω σε ερείπια της ομώνυμης αρχαίας πόλης. Συνδυάζει αρμονικά βουνό και θάλασσα. Αριθμεί περίπου 2.000 κατοίκους, η πλειοψηφία των οποίων ασχολείται επιτυχημένα με την αυξανόμενη τουριστική δραστηριότητα της εποχής.

Μπενετής Βασίλης

Το θέατρο του Διονύσου

Το **θέατρο του Διονύσου** θεμελιώθηκε πιθανώς τον 6^ο π.Χ. αιώνα, στην περίοδο της δυναστείας των Πεισιστράτιδων, που με τα τότε δεδομένα θεωρείται γιγάντιο τεχνικό έργο. Έκτοτε επανοικοδομήθηκε και επεκτάθηκε πολλές φορές και έτσι είναι δύσκολο να καθοριστεί ποια ήταν η αρχική του μορφή. Σήμερα στον ίδιο χώρο που βρίσκονται τα ερείπια ενός ρωμαϊκού θεάτρου. Από την κεντρική κερκίδα του θεάτρου σώζονται σήμερα μόνο δεκατρείς σειρές εδωλίων.

Το θέατρο του Διονύσου ή του Διονύσου Ελευθερέως είναι ο σημαντικότερος γνωστός υπαίθριος θεατρικός χώρος στην αρχαία Αθήνα και θεωρείται το πρώτο θέατρο του κόσμου. Βρισκόταν τρία περίπου μέτρα πάνω από το ναό και αποτελούσε μέρος του ιερού του Ελευθερέως Διονύσου που βρισκόταν στις νοτιοανατολικές παρυφές της Ακρόπολης και υπήρξε ο βασικός τόπος παράστασης του αττικού δράματος, αφού φιλοξενούσε τα Μεγάλα Διονύσια, τη μεγαλύτερη θεατρική γιορτή της πόλης των Αθηνών. Οι σωζόμενες τραγωδίες και κωμωδίες του 5^{ου} και 4^{ου} π.Χ. αιώνα γράφτηκαν, τουλάχιστον οι περισσότερες, για να εκτελεστούν σε αυτόν τον χώρο. Η Ελληνική Αρχαιολογική Εταιρεία ξεκίνησε τις ανασκαφές στην περιοχή του θεάτρου το 1838 οι οποίες συνεχίστηκαν πολύ περισσότερο στο υπόλοιπο του 19^{ου} αιώνα.

Ρηγόπουλος Άγγελος

Αρίσταρχος

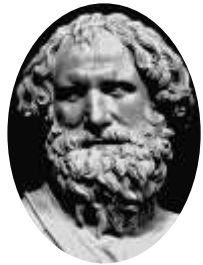

Ο **Αρίσταρχος** ο Σάμιος (310 π.Χ. – περίπου 230 π.Χ.) ήταν Έλληνας αστρονόμος (μετά τους Πυθαγόρειους) ο οποίος πρότεινε το ηλιοκεντρικό μοντέλο του Ηλιακού Συστήματος, θέτοντας τον Ήλιο και όχι τη Γη, στο κέντρο του γνωστού Σύμπαντος. Οι ιδέες του περί Αστρονομίας φαίνεται να μην είχαν γίνει αρχικά αποδεκτές και θεωρήθηκαν κατώτερες από εκείνες του Αριστοτέλη και του Πτολεμαίου, όμως τα διαθέσιμα στοιχεία είναι ελλιπή. Δύο χιλιάδες χρόνια μετά, ο Κοπέρνικος στηριζόμενος στις θεωρίες του Αρίσταρχου και των Πυθαγορείων, όπως ο ίδιος επισημαίνει στην εισαγωγή του έργου του, ανέλυσε περαιτέρω το ηλιοκεντρικό σύστημα, όπως το γνωρίζουμε σήμερα.

Ρούσσης Δημήτρης

Αρχιμήδης

Έλληνας μαθηματικός και φυσικός, από τους μεγαλύτερους στην ιστορία της επιστήμης. Γεννήθηκε στις Συρακούσες της Σικελίας το 287 π.Χ. . Διατύπωσε μια από τις θεμελιώδεις αρχές της υδροστατικής, που είναι γνωστή ως «αρχή του **Αρχιμήδη**». Συνέβαλε καθοριστικά στη γεωμετρία με τον υπολογισμό των εμβαδών και των όγκων των σωμάτων που περιέχονται μεταξύ καμπύλων επιφανειών. Τα κυριότερα έργα του είναι η περί: περί των μηχανικών θεωρημάτων προς Ερατοσθένη έφοδος, περί σφαίρας του κυλίνδρου.

Τόγκας Παναγιώτης

Ευκλείδης

Ο **Ευκλείδης** από την Αλεξάνδρεια ήταν Έλληνας μαθηματικός, που δίδαξε και πέθανε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, περίπου κατά τη διάρκεια της περιόδου Βασιλείας το Πτολεμαίου Α΄. Σήμερα, είναι γνωστό ως ο «πατέρας» της Γεωμετρίας. Ο Ευκλείδης κατέχει μια κρίσιμη θέση στην Ιστορία της Λογικής και των Μαθηματικών, καθώς είναι ο πρώτος που παράγει ένα αυστηρά δομημένο και συνεκτικό σύστημα προτάσεων με βάση ένα σύνολο ορισμών και πέντε μόνο αρχικές αναπόδεικτες προτάσεις.

Καλουδάς Βλαδίμηρος

Δραστηριότητα 2η : Οι μαθητές κατασκεύασαν με πηλό και στη συνέχεια χρωμάτισαν αγγεία και μάσκες του αρχαίου θεάτρου.

Δραστηριότητα 3^η : Οι μαθητές παρακολούθησαν στο πρόγραμμα «Ολυμπιακή παιδεία – Ολυμπιακή εβδομάδα» που διοργάνωσε η Εθνική Ολυμπιακή Ακαδημία διαδικτυακή ξενάγηση στην Αρχαία Ολυμπία.

Δραστηριότητα 4^η : Οι μαθητές έκαναν αφιέρωμα στη Ναυμαχία της Σαλαμίνας στη χριστουγεννιάτικη εφημερίδα του σχολείου.

<https://www.iliadi.edu.gr/index.php/dhmotiko/2020-12-30-09-08-44>

Δραστηριότητα 5^η : Οι μαθητές στα πλαίσια της Παγκόσμιας Ημέρας Πολιτισμού έφτιαξαν και ζωγράφισαν μία αφίσα για τον αρχαίο πολιτισμό.

Αφιέρωμα στην επανάσταση του 1821

Δραστηριότητα 1^η : Οι μαθητές έγιναν για μια ημέρα ποιητές!

Θέλουμε ελευθερία!

Να θέλουμε μόνο λευτεριά
και να σπαρταρά η καρδιά!
Θα σωθούμε μόνο κρατώντας το σπαθί!
Να φεύγει μακριά η δική μας η ψυχή!
Τα χρωστάμε όλα στους πολεμιστές μας που ήταν γενναίοι
που έμειναν στη μνήμη μας σπουδαίοι!
Για μας θέλησαν να γίνουν θυσία
όπου κι αν πας θα δεις παντού μνημεία!

Αναστασίου Ελένη

Οι γενναίοι πολεμιστές,
θυσιάστηκαν για την λευτεριά.
Με σκληρή καρδιά σήκωσαν τα σπαθιά
και γι' αυτό τους φτιάξαμε μνημεία,
για να τους θυμόμαστε για την ελευθερία!

Ανδριανόπουλος Παναγιώτης

Θέλουμε τη λευτεριά
μέσα απ' την καρδιά.
Θα σηκώσουμε σπαθί
με γενναία τη ψυχή.
Για την πατρίδα θα κάνω θυσία
και θα σώσω τα μνημεία.
Και ας μη με πουν γενναίο
ξέρω πως θα 'μια σπουδαίος.

Ατσαλάκη Μαρία

Ακούω μια φωνή να με καλεί,
να με αναζητεί, να φωνάζει.
Ελευθερία και ποτέ ξανά σκλαβιά!

Ακούω μια φωνή να με καλεί,
από τη θάλασσα να φωνάζει.
Ελευθερία και ποτέ ξανά αφαγία!
Εμπρός παιδιά!

Βασιλείου Δέσποινα

Βλέπω κάτω στην ακρογιαλιά
κάποιον να φωνάζει λευτεριά.
Κράτα στο χέρι ένα σπαθί
μα έχει αγάπη στην ψυχή.

Πολεμά στα βουνά
για τις μάνες, τα παιδιά.
Συγκρούεται με τον εχθρό
για όλου του κόσμου το καλό.

Ευσταθίου Ελένη

Η Ελλάδα θέλει λευτεριά
για να έχουν χαρούμενη καρδιά.

Ελευθέρωση ζητούν
και σίγουρα μπορούν
να την έχουν αν πιστεύουν.
Πολεμούν με το σπαθί τους
για την ελευθερία και την ψυχή τους.

Είναι σπουδαίοι
τρομεροί και γενναίοι.
Έχουν κάνει μια θυσία
και για αυτό πρέπει να τους κάνουν σε όλο τον κόσμο μνημεία.

Βασιλοπούλου Αναστασία

Το μικρό κλεφτόπουλο

Είμαι κλεφτόπουλο εγώ
μα είμαι σκλαβωμένο.
Θα πολεμήσω για την λευτεριά
με ψυχή και με καρδιά.

Άρματα δεν έχω πολλά
μου λείπουν και τα βόλια.
Έχω μονάχα ένα σπαθί
και μιαν ατρόμητη ψυχή.

Είμαι ακόμη μικρό παιδί
αμούστακο με λένε
μα θα γίνω σπουδαίος
πολεμιστής γενναίος.

Δε λογαριάζω βάσανα
πίκρες δε λογαριάζω.
Κάνω ζωή θυσία
να γράφουν τα μνημεία.

Θεοδωροπούλου Μαρία

Η σπίθα στην καρδιά
έδωσε δύναμη για λευτεριά.
Πολεμιστής γενναίος
αγωνιστής σπουδαίος.

Έμεινε στην ιστορία
η μεγάλη του θυσία.
Η πατρίδα τίμησε την ανδρεία
με πολλά μνημεία.

Κουλούρης Κωνσταντίνος

Οι Έλληνες με μεγάλη καρδιά
πάλεψαν σκληρά για τη λευτεριά.
Άρπαξαν όλοι το σπαθί
και με όπλο την ψυχή,
πάλεψαν για χρόνια γενναία
και έφτιαξαν μια νέα πατρίδα σπουδαία.

Λαβίν Λούκας – Μιλτιάδης - Λουί

Το αληθινό ύψος του ανθρώπου
μετριέται πάντα με το μέτρο της ελευθερίας.
Τρεις σκοποί υπάρχουν στη ζωή.
Η αγάπη, η ειρήνη και η ελευθερία.

Καψαμπέλη Μαρία

Όλοι οι στρατιώτες μαζί πάνε για τη λευτεριά
να νικήσουνε τους Τούρκους, και να απελευθερωθούν
από τη σκλαβιά.

Να σώσουνε την όμορφη Ελλάδα
από την Τουρκική σκλαβιά.

Και να είναι γενναίοι και δυνατοί
με την ελπίδα πάντοτε μαζί.

Να φέρουμε ειρήνη και ελευθεριά
σε όλες τις πόλεις και τα χωριά.

Καλογήρου Σωτηρία

Η Ελλάδα πληγωμένη
με πόνο στην καρδιά,
αγωνίζεται γενναία
για την λευτεριά.

Κρουστάλλη Πολυτίμη

«Επανάσταση»

Με αετίσια την καρδιά
κατέβηκαν απ' τα βουνά
πολέμησαν με το σπαθί
και γενναιότατη ψυχή.

Με πυρ και με μανία
και σώμα όλο ανδρεία
γινήκανε θυσία
για την ελευθερία.

Νάννος Μηνάς

Ο αγώνας για τη λευτεριά
έχει ανάγκη μια γενναία καρδιά.
Η ψυχή καίγεται
ακονίζεται γίνεται σπαθί.

Ο αγώνας είναι σπουδαίος
ο λαός ατρόμητος, γενναίος.

Μέσα στους αιώνες μαρμάρινα μνημεία
θα μαρτυρούν στους νεότερους τη θυσία.

Μαυροκέφαλος Γεράσιμος

Η λευτεριά που φωλιάζει στην καρδιά
και κάνει τη ψυχή σπαθί.

Να φανείς γενναίος

για να γίνεις σπουδαίος.

Κάνε μία θυσία, όπως εκείνοι

για τους οποίους χτίστηκαν μνημεία.

Μπενετής Βασίλης

Ο Έλληνας με το σπαθί του
δίνει ακόμα και την ψυχή του.

Ο λαός ήταν γενναίος
κι ο αγώνας μας σπουδαίος.

Τι κι αν έγινε θυσία;

Κράτησε ζωντανά όλα τα μνημεία.

Γιατί μία λέξη μονάχα

είχε γραμμένη στην καρδιά.

Τη λέξη «ΛΕΥΤΕΡΙΑ».

Παπανικολάου Ελένη

Όλοι οι Έλληνες με γενναία καρδιά
πολεμούν για τη λευτεριά.

Με το σπαθί στο ένα χέρι
και με τη δύναμη που η ψυχή προσφέρει
πολεμούν γενναία
και πετυχαίνουν κατορθώματα σπουδαία.

Η θυσία για την λευτεριά
ποτέ δεν πάει χαμένη
και για πάντα πάνω στα μνημεία
πάντα θα είναι γραμμένη.

Ρούσσης Δημήτρης

Στην πρώτη τη γραμμή της Ελλάδας τα παιδιά
πολεμούν με λεβεντιά
στο δρόμο για τη λευτεριά.
Μνημεία σας αφιερώνουμε
και αιώνια θα σας καμαρώνουμε.

Πούτος Γιώργος

Οι Έλληνες πολέμησαν
δυνατά,
Με ψηλά τα ντουφέκια και
σπαθιά,
Και νίκησαν τη Τουρκία,
Και την έριξαν στην πυρά.

Καλουδάς Βλαδίμηρος

Οι Έλληνες είχαν την πατρίδα στην καρδιά
και πάλεψαν με τη ζωή τους για τη λευτεριά.
Όπλα δεν είχαν μονάχα ψυχή.
Στον Τούρκο έπεσε κοφτερό το σπαθί.

Για τον τόπο αυτόν τον σπουδαίο
μικροί, μεγάλοι πολέμησαν με τρόπο γενναίο.
Κάθε χρόνο γιορτάζουμε αυτή τη θυσία
και με αγάπη τιμάμε όλα τα μνημεία.

Τόγκας Παναγιώτης

Να νικηθούν οι Τούρκοι

Ας νικηθούν οι Τούρκοι
να γίνει λευτεριά,
να έχουμε και εμείς
χαρά μες την καρδιά.

Με το ένα χέρι τη ζωή
με το άλλο το σπαθί,
αν νικηθούν οι Τούρκοι
θα έχουμε ήσυχη ψυχή.

Ας νικηθούν οι Τούρκοι,
είναι οι Έλληνες γενναίοι
και θα μείνουν στην Ιστορία
σαν Έλληνες σπουδαίοι.

Να νικηθούν οι Τούρκοι
ας γίνουμε θυσία
και κάποτε στην Ελλάδα
θα κάνουν για εμάς μνημεία.
ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ

Φραγκοπούλου Σταυρούλα

Δραστηριότητα 2^η : Οι μαθητές αναζητήσαν και κατέγραψαν πληροφορίες για τους ήρωες της επανάστασης του 1821.

Οδυσσέας Ανδρούτσος

Ο **Οδυσσέας Ανδρούτσος** γεννήθηκε το 1788 στην Ιθάκη από δοξασμένη γενιά πολεμιστών και του έδωσαν το όνομα Οδυσσέας προς τιμήν του ομηρικού ήρωα. Ο Αλή Πασάς συνδεόταν με προσωπική σχέση με τον πατέρα του, διάσημο αρματολό που είχε πολεμήσει πλάι στον θρυλικό Λάμπρο Κατσώνη και σκοτώθηκε το 1797. Ο Αλή Πασάς στα δεκατρία του τον έφερε στα Ιωάννινα, όπου του έμαθε ιταλικά, αλβανικά και την τέχνη του πολέμου.

Ήταν ψηλός, φημισμένος για τη δύναμή του και το σημάδι του. Ήταν λιγουλάκι ευέξαπτος και ατίθασος. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και άρχισε να προετοιμάζει την Επανάσταση θάβοντας πολεμοφόδια σε κρυφά σημεία. Πρωτοπαλίκaro του ήταν ο Γιάννης Γκούρας που τον ανέδειξε και τον έδωσε μάλιστα όταν τον συνέλαβαν στην Αθήνα για δολοφονία.

Όταν τελικά άρχισε η Επανάσταση, ρίχτηκε στον αγώνα. Στην Τατάρνα νίκησε τους άντρες του Χασάν Μπέη Γκέκα, αλλά τους πήρε μόνο τα όπλα, όχι τα χρήματα, για να ξέρουν οι εχθροί της Ελλάδος πως ήταν επαναστάτης και όχι κλέφτης! Στη Γραβιά, ήταν η πιο δοξασμένη του στιγμή, με 118 παλικάρια στάθηκε απέναντι σε ασκέρι 8.000 ανδρών του Ομέρ Βρυώνη. Έγινε μια τρομερή μάχη! Οι Τούρκοι είχαν περισσότερους από 900 νεκρούς και τραυματίες και η επικίνδυνη πορεία τους προς την Πελοπόννησο ανεκόπει!

Αργότερα, τον κατηγόρησαν για προδοσία και ο Κωλέττης έστειλε τον Γκούρα να τον συλλάβει. Το πρωτοπαλικάρό του τον φυλάκισε στην Ακρόπολη. Εκεί τον βασάνισαν και στο τέλος τον δολοφόνησαν και διέδωσαν πως αυτοκτόνησε, πέφτοντας από την Ακρόπολη.

«Τ' Ανδρούτσο η μάνα χαίρεται, του Διάκου καμαρώνει.

Γιατί έχουν γιους αρματολούς και γιους καπεταναίους.»

Αναστασίου Ελένη

Αθανάσιος Διάκος

Ο **Αθανάσιος Διάκος** γεννήθηκε το 1788 και πέθανε το 1821. Ήταν πολεμιστής του 1821 και πολύ γενναίος. Πέθανε αλλά έμεινε γνωστός στην Ιστορία για τον ηρωισμό του.

Ανδριανόπουλος Παναγιώτης

Κωνσταντίνος Κανάρης

Ο **Κωνσταντίνος Κανάρης**, με καταγωγή από τα Ψαρά, υπήρξε ο μεγαλύτερος πυρπολητής και μία ηγετική φυσιογνωμία. Έμεινε στην ιστορία γιατί ανατίναξε την τουρκική ναυαρχίδα τη νύχτα στις 7 Ιουνίου του 1822 για να εκδικηθεί τον τούρκικο στόλο. Τέλος έγινε υπουργός των ναυτικών και συμμετείχε στην τριανδρία που ανέλαβε την διακυβέρνηση μετά την έξωση του Όθωνα.

Ατσαλάκη Μαρία

Γεώργιος Καραϊσκάκης

Ο **Γεώργιος Καραϊσκάκης** ή Καραΐσκος ήταν Έλληνας επαναστάτης (1782 Καρδίτσα – Φάληρο 23 Απριλίου 1827). Αρχικά υπήρξε κλέφτης και μετέπειτα σπουδαίος αρματολός και στρατάρχης της ελληνικής επανάστασης του 1821. Το 1821 ήταν στην υπηρεσία του Αλή Πασά. Η αρετή του Καραϊσκάκη ήταν να δημιουργεί στρατό χωρίς καμιά φανερή βοήθεια και να νικάει εχθρό πολύ δυνατότερο του. Έκανε μεγαλειώδεις νίκες όπως το 1826 στην Αράχοβα. Ακολουθούν το 1827 στο Κερατσίνι του Αγίου Σπυρίδωνα και άλλες.

Το όνομα του Καραϊσκάκη συνδέθηκε με τη Σαλαμίνα τόσο από το αρχηγείο που διατηρούσε εκεί όσο και από την τιμή της σαλαμινιακής γης να τον δεχτεί στα σπλάχνα της μετά τη μεγαλοπρεπή ταφή του, η οποία έγινε στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Σαλαμίνας.

Βασιλείου Δέσποινα

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Ο **Θεόδωρος Κολοκοτρώνης** γεννήθηκε 3 Απριλίου του 1870 «εις ένα βουνό, εις ένα δέντρο από κάτω, εις την παλαιά Μεσσηνίαν ονομαζόμενον Ραμαβούνι», όπως αναφέρει στα Απομνημονεύματά του. Ήταν γιος του κλεφτοκαπετάνιου Κωνσταντή Κολοκοτρώνη (1747-1780) από το Λιμποβίσι Αρκαδίας και της Γεωργίτσας Κωτσάκη, κόρης προεστού από την Αλωνίσταινα Αρκαδίας. Η οικογένεια των Κολοκοτρωναίων από τον 16^ο αιώνα βρίσκεται σε αδιάκοπο πόλεμο με τους Τούρκους. Μονάχα από το 1762 έως το 1806, εβδομήντα Κολοκοτρωναίοι εξοντώθηκαν από τους κατακτητές.

Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και τον Ιανουάριο του 1821 ξαναγύρισε στη Μάνη όπου άρχισε να προετοιμάζει την επανάσταση στην Πελοπόννησο γνωρίζοντας ότι η ημέρα έναρξης ήταν η 25^η Μαρτίου. Βρέθηκε στην Καλαμάτα κατά την αναίμακτη κατάληψη της πόλης στις 23 Μαρτίου 1821 υπό τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη και την πομπώδη δοξολογία. Την επόμενη κινήθηκε προς τη Μεγαλόπολη με τον Νικηταρά και την 25^η Μαρτίου το πρωί βρίσκονταν στον Κάμπο της Καρύταινας ή της Μεγαλόπολης. Ο Κολοκοτρώνης έμεινε στο χωριό Τετεμπέη ενώ ο Νικηταράς στα «πίσω χωριά» ή Σιαμπάζικα. Είχε οριστεί στην 25 Μαρτίου να βρίσκονται όλοι οι οπλαρχηγοί στις επαρχίες τους ώστε να κηρυχθεί η επανάσταση, όπως και έγινε.

Βασιλοπούλου Αναστασία

Ιωάννης Μακρυγιάννης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ (Τριανταφύλλου του Δημητρίου και της Βασιλικής)
1797 – 1864

Ο στρατηγός **Μακρυγιάννης** γεννήθηκε σε ένα μικρό χωριό του Λιδορικιού, τον Αβορίτη (νομός Φωκίδας). Καταγόταν από φτωχή οικογένεια γεωργών και βοσκών. Εξαιτίας της οικογενειακής του φτώχειας αναγκάστηκε να εργαστεί από επτά χρονών για να συντηρηθεί. Από το 1811 εργάστηκε ως επιστάτης στην οικογένεια Αθαν. Λιδορίκη στην Άρτα. Αργότερα ασχολήθηκε με

μικροεμπορικές επιχειρήσεις και το 1821 είχε οικονομική ανεξαρτησία. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και αρχικά έλαβε μέρος στις πολεμικές επιχειρήσεις στην Ήπειρο κοντά με τον οπλαρχηγό Γώγο Μπακόλα. Διακρίθηκε ιδιαίτερα στην πολιορκία της Ακρόπολης και στους Μύλους της Λέρνης, όπου νίκησε τον Ιμπραήμ (16 Ιανουαρίου 1825). Μετά την απελευθέρωση και την ίδρυση του ελληνικού κράτους ο Μακρυγιάννης αγωνίζεται κατά της οθωνικής απολυταρχίας και είναι ένας από τους πρωταγωνιστές στο κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 για την παραχώρηση του συντάγματος.

Ο Μακρυγιάννης ήταν αγράμματος. Σε μεγάλη ηλικία έμαθε γράμματα για να καταγράψει τις αναμνήσεις του από τον Αγώνα. Γράφει στον επίλογο των Απομνημονευμάτων του: «Και όσα σημειώνω, τα σημειώνω γιατί δεν υποφέρνω να βλέπω το άδικο να πνίγει το δίκιον. Δια 'κείνο έμαθα γράμματα εις τα γεράματα και κάνω αυτό το γράψιμον το απελέκητο...». Αυτό το απελέκητο γράψιμο του Μακρυγιάννη ο οποίος είχε το πάθος της έκφρασης, ήταν μια αποκάλυψη. Ο Γεώργιος Σεφέρης τον χαρακτήρισε ως τον πιο σημαντικό πεζογράφο της λογοτεχνίας μας και πολλοί νεότεροι πεζογράφοι μας τον θεωρούν δάσκαλό τους. Τα Απομνημονεύματά του είναι μνημείο του νεοελληνικού λόγου. Στο έργο του εκθέτει ορισμένες πολιτικές του σκέψεις. Συγκεκριμένα, αναφέρει και τις αιματηρές συμπλοκές που έγιναν στο Άργος τον Ιανουάριο του 1833, λίγες μέρες πριν από τον ερχομό του βασιλιά Όθωνα, όταν τα γαλλικά στρατεύματα για να στηρίξουν την πολιτική μερίδα που ασκούσε προσωρινά την εξουσία, επιτέθηκαν κατά των αντιπάλων της ατάκτων. Μετά τη συμπλοκή οι Γάλλοι αφαίρεσαν τα όπλα από τους τελευταίους ανάμεσά τους ήταν και ο Μακρυγιάννης.

Ευσταθίου Ελένη - Σταυρούλα

Ανδρέας Μιαούλης

Ο **Ανδρέας Μιαούλης** γεννήθηκε στις 20 Μαΐου 1769 στην Ύδρα και το πραγματικό του επώνυμο ήταν Βώκος. Ήταν το δεύτερο παιδί του Υδραίου πλοιοκτήτη και προεστού Δημήτριου Βώκου, γόνου αρχοντικής Υδραϊκής οικογένειας. Ο πατέρας του προσπάθησε να του μάθει γράμματα, αλλά ο νεαρός τότε Ανδρέας στράφηκε στην ναυτιλία, στην οποία είχε δείξει ιδιαίτερη κλίση από τα εφηβικά του χρόνια. Σε ηλικία μόλις 16 ετών και παρά τις αντιρρήσεις του πατέρα του έγινε πλοίαρχος στο οικογενειακό πλοίο. Αnéλαβε να παραδώσει σιτάρι στη Νίκαια, παραλιακή πόλη της Γαλλίας. Το κέρδος ήταν τεράστιο για την εποχή. Αμέσως μετά πούλησε το πλοίο της οικογένειας και αγόρασε από έναν Οθωμανό της Χίου το εμπορικό πλοίο Μιαούλ. Από τότε εμφανίζεται με το επώνυμο Μιαούλης.

Για το παρωνύμιο Μιαούλης υπάρχει και άλλη εκδοχή, ότι του το κόλλησαν οι ναύτες του, όταν τους έδινε τη διαταγή «Μία ούλοι!» για να κωπηλατούν συγχρόνως. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και συμμετείχε ενεργά στην Ελληνική Επανάσταση. Ο Ανδρέας Μιαούλης ξεχώρισε το 1822 στην ναυμαχία της Πάτρας. Την ίδια χρονιά ναυμάχησε στη Χίο, χωρίς να καταφέρει να αποτρέψει τη Σφαγή της Χίου, και στις Σπέτσες. Στο τέλος του 1822 καταφέρνει

να ανεφοδιάσει το Μεσολόγγι κατά την πρώτη πολιορκία του. Ο Ανδρέας Μιαούλης πέθανε στην Αθήνα στις 11 Ιουνίου 1835 από φυματίωση και τάφηκε στον Πειραιά, στην περιοχή που αργότερα ονομάστηκε Ακτή Μιαούλη.

Θεοδωροπούλου Μαρία

Μαντώ Μαυρογένους

Εξέχουσα μορφή της Ελληνικής Επανάστασης, μία από τις ελάχιστες γυναίκες που διακρίθηκαν στον Αγώνα, ήταν η **Μαντώ Μαυρογένους**. Το βαπτιστικό της όνομα ήταν Μαγδαληνή και γεννήθηκε στην Τεργέστη το 1796 από εύπορη ελληνική οικογένεια. Ο πατέρας της, Νικόλαος Μαυρογένης, γόνος της ονομαστής φαναριώτικης οικογένειας των Μαυρογένηδων με καταγωγή από τις Κυκλάδες, ασχολείτο με το εμπόριο. Η μητέρα της, η Μυκονιάτισσα αρχόντισσα Ζαχαράτη Αντωνίου Χατζή Μπατή, ήταν πολύγλωσση και κρατούσε τα κατάστιχα των εμπορικών δραστηριοτήτων του άνδρα της. Ο πατέρας της, επίσης, ήταν μέλος της Φιλικής Εταιρείας, κάτι που ακολούθησε ενεργά κι εκείνη το 1820.

Με το ξέσπασμα της Ελληνικής Επανάστασης έφυγε από την Τήνο, όπου έμενε μετά το θάνατο του πατέρα της το 1818, και κατέφυγε στη Μύκονο, όπου πρωτοστάτησε στην εξέγερση των κατοίκων του νησιού εναντίον των Τούρκων. Με πλοία, δύο εξοπλισμένα με δικά της χρήματα, καταδίωξε τους πειρατές που λυμαίνονταν τις Κυκλάδες και στη συνέχεια πολέμησε στο Πήλιο, στη Φθιώτιδα και στη Λιβαδειά. Η οικονομική ενίσχυση του Αγώνα από τη Μαντώ Μαυρογένους και γενικότερα η δράση της, όπως οι επιστολές της προς τις φιλελληνίδες της Γαλλίας και της Αγγλίας, κατέστησαν θρυλικό το όνομά της στους ευρωπαϊκούς φιλελληνικούς κύκλους και η προσωπογραφία της τυπώθηκε και κυκλοφόρησε το 1827 σε όλη την Ευρώπη.

Καλογήρου Σωτηρία

Μάρκος Μπότσαρης

Ο **Μάρκος Μπότσαρης** (1790-1823) ήταν Έλληνας στρατηγός, ήρωας της επανάστασης του 1821 και καπετάνιος των Σουλιωτών. Γεννήθηκε στο Σούλι και ήταν ο δεύτερος γιος τους Κίτσου Μπότσαρη που ήταν μια από τις επιφανέστερες μορφές του Σουλίου. Το καλοκαίρι του 1823 προσπάθησε να ανακόψει τον δρόμο στα τουρκικά στρατεύματα που επέδραμαν προς τη δυτική Ρούμελη. Τη νύχτα της 8^{ης} Αυγούστου επικεφαλής 350 Σουλιωτών, επιτέθηκε κατά των 5.000 Τουρκαρβανιτών μισθοφόρων του Μουσταφά Πασά, που είχαν στρατοπεδεύσει στο Κεφαλόβρυσο του Καρπενησίου, στη μάχη που έμεινε γνωστή ως μάχη του Κεφαλόβρυσου. Παρά τον αρχικά ελαφρύ τραυματισμό συνέχισε να πολεμάει και κατάφερε να νικήσει τον Μουσταφά. Όμως μια τουρκική σφαίρα τον βρήκε στο μάτι. Τότε οι Σουλιώτες αν και νίκησαν, διέκοψαν τον αγώνα για να παραλάβουν τον νεκρό αρχηγό τους και τα λάφυρα.

Καλουδάς Βλαδίμηρος

Νικηταράς

Γεννήθηκε το 1781 στο χωριό Νέδουσα Μεσσηνίας, στους πρόποδες του Ταυγέτου, 25 χιλιόμετρα από την πόλη της Καλαμάτας. Διωγμένος και επικηρυγμένος ο πατέρας του, κατέφυγε σε μικρό συνοικισμό του Λεονταρίου, το σημερινό χωριό Τουρκολέκα της Μεγαλόπολης. Εκεί γεννήθηκε ο γιος του Νικόλαος και ο Γιάννης (1805) αδελφία του Νικηταρά. Ο Γιάννης θανατώθηκε βάνουσα από τους Τούρκους το 1816 μαζί με τον πατέρα του Σταματέλο στη Μονεμβασιά και αγιοκατατάχθηκε αργότερα από την Ορθόδοξη Εκκλησία ως Άγιος Ιωάννης ο Τουρκολέκας. Το 1816, μετά τη σφαγή του πατέρα του από τους Τούρκους, ο Νικηταράς ακολούθησε τον θείο του Κολοκοτρώνη στα Επτάνησα, όπου εντάχθηκε στα ρωσικά τάγματα και μετέβη στην Ιταλία για να πολεμήσει κατά του στρατού του Ναπολέοντα. Στη συνέχεια επέστρεψε στα Επτάνησα και υπηρέτησε τους Γάλλους, οι οποίοι στο μεταξύ τα είχαν καταλάβει με τη συνθήκη του Τίλσιτ. Ακολουθώντας υπηρέτησε στον Αγγλικό στρατό με το βαθμό του Πεντηκόνταρχου. Στις 18 Οκτωβρίου 1818, ενώ βρισκόταν στην Καλαμάτα, μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία από τον Ηλία Χρυσοσπάθη. Δεν κράτησε το οικογενειακό επώνυμο Σταματέλος, αλλά το έτος 1818 μετά τη μύησή του στη Φιλική Εταιρεία, το υποκοριστικό Σταματελόπουλος. Το παράδειγμά του ακολούθησε και ο αδελφός του Νικόλαος. Στον ελληνικό λαό όμως έμεινε με το αγαπημένο του προσωνύμιο Νικηταράς, που του αποδόθηκε μετά την Μάχη στα Δερβενάκια και υιοθέτησε ως επώνυμο ο γιός του Ιωάννης μετά το 1854.

Καψαμπέλη Μαρία

Παλαιών Πατρών Γερμανός Γ'

Παλαιών Πατρών Γερμανός (1771 - 1826). Ιεράρχης και εκ των πρωταγωνιστών της Ελληνικής Επανάστασης. Το όνομά του ήταν Γεώργιος Γκόζιας και γεννήθηκε στη Δημητσάνα. Φοίτησε στην Σχολή της Δημητσάνας, έγινε γραμματέας του μητροπολίτη Αργολίδας Ιάκωβου Πετράκη, οπότε και χειροτονήθηκε ως διάκονος και έλαβε το όνομα Γερμανός. Στην Κωνσταντινούπολη φοίτησε στην περίφημη Πατριαρχική Σχολή Κουρούτσεσμε. Σε ηλικία 36 ετών εκλέχθηκε μητροπολίτης Παλαιών Πατρών. Το 1818 μυήθηκε στην Φιλική Εταιρεία. Στις 13 Μαρτίου 1821 ευλόγησε την σημαία της Επανάστασης στην Μονή της Αγίας Λαύρας. Την 25η Μαρτίου την ύψωσε στην Πάτρα και όρκισε τους επαναστάτες στην πλατεία Αγίου Γεωργίου. Πέθανε το 1826 κατά την διάρκεια της Γ' Εθνοσυνέλευσης, της οποίας είχε εκλεγεί μέλος. Στα τελευταία χρόνια του, έγραψε τα Απομνημονεύματά του, που δημοσιεύτηκαν στο 1837.

Κωνσταντίνος Κουλούρης

Παπαφλέσσας

Ο Παπαφλέσσας γεννήθηκε στην Πολιανή Μεσσηνίας το 1788. Ήταν Έλληνας κληρικός, πολιτικός και οπλαρχηγός της ελληνικής επανάστασης του 1821. Το 1821 πήγε στην Κωνσταντινούπολη όπου συμμετείχε στη Φιλική Εταιρεία.

Αφιερώθηκε στον εθνικό ξεσηκωμό. Ήταν παρορμητικός και ενθουσιώδης. Το 1821 κατέφθασε στην αναγκαιότητα άμεσης έναρξης του αγώνα. Συμμετείχε στην απελευθέρωση της Καλαμάτας, όμως έχασε τη ζωή του στο Μανιάκι, το 1825, όταν του επιτέθηκαν δυνάμεις του Ιμπραήμ.

Κρουστάλλη Πολυτίμη

Εμμανουήλ Παπάς

Ο **Εμμανουήλ Παπάς Σερρών** ήταν Έλληνας έμπορος, τραπεζίτης, μέλος της Φιλικής Εταιρείας και αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Υπήρξε πρωτεργάτης της εξέγερσης στη Χαλκιδική και μία από τις αγνότερες και ηρωικότερες μορφές του Αγώνα της Ανεξαρτησίας.

Η πρώτη ενέργεια του Παπά ως μέλος της εταιρίας, ήταν η προσφορά 1.000 γροσιών για την ενίσχυση του αγώνα. Όταν κηρύχθηκε η Επανάσταση του 1821, στην Μακεδονία, ο Εμμανουήλ Παπάς ανακηρύχθηκε «αρχηγός και υπερασπιστής της Μακεδονίας». Η επανάσταση στην Μακεδονία έπαιξε σπουδαίο ρόλο στην εδραίωση του αγώνα. Μεγάλος όγκος τουρκικών δυνάμεων, που είχε σκοπό να κινηθεί προς την νότιο Ελλάδα, έμεινε για μεγάλο χρονικό διάστημα, στην περιοχή της Μακεδονίας, αντιμετωπίζοντας τις δυνάμεις του Εμμανουήλ Παπά. Η ίδια η θυσία του Εμμανουήλ Παπά, που εκτός από την ίδια του την ζωή πρόσφερε στον αγώνα ολόκληρη την περιουσία του, ανέδειξε εκείνον και την οικογένειά του, ως μία από τις πιο αγνές και πατριωτικές μορφές του αγώνα προς την ανεξαρτησία.

Λαβίν Λουκάς – Μιλτιάδης – Λουί

Δημήτριος Παπανικολής

Ο **Δημήτριος Παπανικολής** γεννήθηκε στα Ψαρά το 1790. Ο πατέρας του λεγόταν Γεώργιος Παπανικολής. Από πολύ μικρή ηλικία μπήκε στο ναυτικό επάγγελμα εκπαιδευόμενος μέχρι που πήγε σε κάποιο υποτυπώδες ελληνικό σχολείο. Όταν το τελείωσε ακολούθησε τον πατέρα του σε αγώνες που έκανε τότε με τους Βέρβερους και Αλγερινούς πειρατές.

Όταν ξέσπασε η ελληνική επανάσταση πλοιάρχησε μόλις 19 ετών στο πλοίο του Αποστόλη. Κατά τη ναυμαχία της Ερεσού κυβερνώντας το, για λογαριασμό τη Τρινησίας λίμνιο Βρίκιο το οποίο είχε μετατρέψει σε πυρπολικό ο Πάργιος, Ιωάννης Δημολίσας, επέπεσε κατά τουρκικού δίκροτου το οποίο και πυρπόλησε σχεδόν σύψυχο με ελάχιστους διασωθέντες. Αυτό επανέλαβε και στη ναυμαχία του Γέροντα προκαλώντας με τους συντρόφους του πυρπολητές τον τρόπο στον οθωμανικό στόλο. Αλλά και σε πολλές άλλες καταδρομικές και αποβατικές επιχειρήσεις έλαβε μέρος που οι επιτυχίες του είχαν καταπλήξει τους άλλους ναυμάχους.

Μαυροκέφαλος Γεράσιμος

Αλέξανδρος Υψηλάντης

Ο **Αλέξανδρος Υψηλάντης** γεννήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου του 1792 στην Κωνσταντινούπολη και ήταν γιος του Κωνσταντίνου Υψηλάντη, Ηγεμόνα της

Μολδοβλαχίας και γόνου εύπορης και ισχυρής Φαναριώτικης οικογένειας με καταγωγή από την Τραπεζούντα, η οποία εγκαταστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1655. Με χαρακτήρα ευγενή, ενθουσιώδη και ονειροπόλο, είχε βάλει μεγάλο σκοπό στη ζωή του την απελευθέρωση του Ελληνικού Έθνους, σε σημείο που τη χαρακτήρισε ως υπόθεση του Χριστιανισμού και του ανθρωπισμού γενικότερα.

Γνωρίζοντας αυτά του τα συναισθήματα για την Ελλάδα και μετά την άρνηση του Καποδίστρια, οι Φιλικοί έστειλαν εκπρόσωπο τον Εμμανουήλ Ξάνθο να του ζητήσει να αναλάβει την αρχηγία την οποία με πολύ μεγάλο ενθουσιασμό και αποδέχτηκε στην Πετρούπολη στις 12 Απριλίου του 1820. Αναδιοργάνωσε πολύ προσεκτικά και υπεύθυνα τη Φιλική Εταιρία εντός και εκτός των Ελληνικών συνόρων. Ο αδερφός του Νικόλαος Υψηλάντης οργάνωσε τον εθελοντικό στρατό για την Ελληνική Επανάσταση και παρουσίασαν την πρώτη Ελληνική σημαία η οποία είχε 3 χρώματα το άσπρο, το μαύρο και το κόκκινο .

Ο ίδιος έκρινε ότι η Επανάσταση θα άρχιζε από την Πελοπόννησο γιατί οι περιστάσεις ήταν οι πλέον βολικές, εξέδωσε την Επαναστατική προκήρυξη και ύψωσε την σημαία της Επανάστασης στις παραδουνάβιες ηγεμονίες. Στις 26 Φεβρουαρίου του 1821 στον ναό των τριών ιεραρχών έγινε δοξολογία και ο Μητροπολίτης Βενιαμίν κατά το βυζαντινό τυπικό και εφόσον ευλόγησε μια πρόχειρη σημαία που είχε πάνω της το Σταυρό παρέδωσε το ξίφος στον Αλέξανδρο Υψηλάντη. Εθελοντές κατέφθασαν από όλη την Ευρώπη για να καταταχθούν στο στρατιωτικό σώμα που δημιούργησε καθώς επίσης συγκρότησε τον Ιερό Λόχο που αποτελούνταν από 500 σπουδαστές.

Ύψωσε στις 17 Μάρτιου τη σημαία στο Βουκουρέστι. Ο στρατός όμως καταστράφηκε στη μάχη του Δραγατσανίου στις 7 Ιουνίου του 1821, λόγω της άρνησης του ηγέτη των Βλάχων Θεόδωρου Βλαδιμιρέσκου να τον βοηθήσει οικονομικά και στρατιωτικά και λόγω του αφορισμού του από τον Πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄ ο οποίος πείστηκε να το κάνει από την Υψηλή Πύλη, διότι διαφορετικά θα προχωρούσαν σε σφαγές των Χριστιανών.

Ο Υψηλάντης φυλακίστηκε από τους Αυστριακούς και ελευθερώθηκε στις 24 Νοεμβρίου του 1827 και λόγω της κλονισμένης του υγείας πέθανε μετά από 2 μήνες σχεδόν, στις 31 Ιανουαρίου του 1828, σε συνθήκες μεγάλης φτώχειας και μιζέριας στη Βιέννη. Η μεγάλη του επιθυμία ήταν η καρδιά του να βγει από το σώμα του και να σταλεί στην Ελλάδα, την οποία πραγματοποίησε ο Γεώργιος Λασσάνης και τώρα βρίσκεται στο Αμαλιείο Ορφανοτροφείο στην Αθήνα . Τα οστά του μεταφέρθηκαν τον Αύγουστο του 1964 (136 χρόνια μετά τον θάνατο του) στην εκκλησία των Αγίων Ταξιαρχών στο Πεδίον του Άρεως. Η αιτία θανάτου ήταν η Μυοτονική δυστροφία.

Μπενετής Βασίλης

Γεωργάκης Ολύμπιος

Ο **Γεωργάκης Ολύμπιος** γεννήθηκε το 1772 στο λιβάδι της Λάρισας και πέθανε το 1821 στη Μονή Σέκκου. Ήταν αρματολός, Φιλικός, αγωνιστής της

Ελληνικής Επανάστασης, από τους πιο άξιους συνεργάτες του Αλέξανδρου Υψηλάντη κατά τον Αγώνα στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. Σκοτώθηκε στην πολιορκία της Μονής Σέκκου από τους Τούρκους, όταν ανατίναξε την πυραποθήκη, για να μην πέσουν, αυτός και οι σύντροφοί του, στα χέρια των Τούρκων.

Νάννος Μηνάς

Δημήτριος Υψηλάντης

Ο **Δημήτριος Υψηλάντης** γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη και ήταν δεύτερος γιος του ηγεμόνα της Μολδοβλαχίας και γόνου εύπορης και ισχυρής φαναριώτικης οικογένειας Κωνσταντίνου Υψηλάντη και της δεύτερης συζύγου του, Ελισάβετ Βακαρέσκου. Αδελφός του ήταν ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, ο αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας. Στάλθηκε στη Γαλλία για να σπουδάσει σε στρατιωτικές σχολές και στη συνέχεια κατατάχθηκε στην αυτοκρατορική φρουρά του Τσάρου στην Πετρούπολη, φτάνοντας έως τον βαθμό του λοχαγού. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Από τον Οκτώβριο του 1820 και ως την έναρξη της Επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, υπηρετούσε στο Κίεβο ως υπασπιστής του στρατηγού Ργέφσκυ.

Με την έναρξη της επανάστασης ανέλαβε να αντιπροσωπεύσει τον αδελφό του Αλέξανδρο Υψηλάντη, ως πληρεξούσιος του Γενικού Επιτρόπου Αρχής στην Πελοπόννησο. Πραγματοποίησε αρχικά ένα σύντομο ταξίδι στην Οδησό με σκοπό τη συγκέντρωση χρημάτων από τους Έλληνες της εκεί κοινότητας, δανείστηκε άλλα αφού υποθήκευσε οικογενειακά κοσμήματα, προμηθεύθηκε όπλα και γύρισε στο Κισνόβιο. Μικρόσωμος και φιλάσθενος, απεβίωσε νέος στο Ναύπλιο τον Αύγουστο του 1832, πιθανώς από κληρονομική μυοτονική δυστροφία.

Παπανικολάου Ελένη

Δημήτρης Πλαπούτας

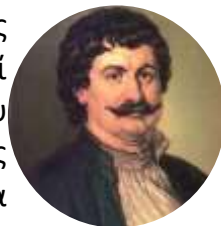
Ο **Δημήτριος Πλαπούτας** ήταν Έλληνας στρατηγός, βουλευτής, αγωνιστής της ελληνικής επανάστασης και επικεφαλής του αγώνα στην Αρκαδία μαζί με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη. Γεννήθηκε το 1786 και πέθανε το 1864. Πήρε μέρος στη μάχη των Δερβενακίων, στην άλωση της Τριπολιτσάς και στη μάχη του Βαλτετσίου.

Πούτος Γιώργος

Ρήγας Βελεστινλής

Ο **Ρήγας Βελεστινλής** είναι ένας από τους πρωτοπόρους της Επανάστασης του 1821. Έζησε στην Κωνσταντινούπολη, στη Βλαχία και στη Βιέννη. Εκεί εξέδωσε ποιήματα, προκηρύξεις και την περίφημη Χάρτα του. Με τα έργα του θέλησε να ξεσηκώσει τον ελληνικό λαό και τους άλλους υπόδουλους λαούς των Βαλκανίων ενάντια στους Τούρκους. Στον «Θούριο», υμνεί την ελευθερία και καταδικάζει τη σκλαβιά. Πέθανε μαρτυρικά στο Βελιγράδι.

Ρηγόπουλος Άγγελος

Κίτσος Τζαβέλας

Ο **Κίτσος Τζαβέλας** γεννήθηκε στο Σούλι το 1801 και ήταν δευτερότοκος γιος του Φώτου Τζαβέλα και εγγονός του Λάμπρου Τζαβέλα και της Μόσχως. Πέρασε τα πρώτα χρόνια της ζωής του στην Κέρκυρα, όπου κατέφυγε η οικογένειά του όταν καταλήφθηκε το Σούλι το 1803 από τον Αλή Πασά και το 1820 γύρισε μαζί με τους Σουλιώτες στην πατρίδα του, όπου ανακηρύχτηκε καπετάνιος - αρχηγός, σε ηλικία μόλις 19 χρονών. Μετά την ήττα και το θάνατο του Αλή Πασά το 1822, πήγε στην Πίζα της Ιταλίας, ως απεσταλμένος των Σουλιωτών για να συνεννοηθεί με τους Φιλικούς για την Επανάσταση και να λάβει οικονομική ενίσχυση για τον αγώνα από τον εκεί διαμένοντα Μητροπολίτη Ουγγροβλαχίας Ιγνάτιο. Το 1822, στα μέσα Οκτωβρίου, γύρισε και πήρε μέρος, μαζί με το Μάρκο Μπότσαρη, στην πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου το φθινόπωρο του 1822 και στη μάχη του Κεφαλόβρυσου τον Αύγουστο του 1823. Πήρε μέρος και στη πολιορκία του Αιτωλικού το 1823. Πέθανε στις 9 Μαρτίου 1855 στο Μεσολόγγι. Η προτομή του Κίτσου Τζαβέλα κοσμεί το Πεδίον του Άρεως στην Αθήνα.

Ρούσσης Δημήτρης

Πανουργιάς

Ο **Πανουργιάς** ή Δημήτριος Ξηρός γεννήθηκε το 1767 στη Δρέμισα. Υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους οπλαρχηγούς του αγώνα. Σε νεαρή ηλικία καταδικάστηκε σε θάνατο αλλά ο ισχυρός οθωμανός της περιοχής, ο Δελή Αχμέτ τον λυπήθηκε, του χάρισε τη ζωή και τον πήρε στην υπηρεσία του. Όταν ο Δελή Αχμέτ έγινε κλέφτης τον πήρε μαζί του σαν πρωτοπαλικάρο. Πολέμησε στη μάχη στο Χάνι της Γραβιάς και στη μάχη της Αλαμάνας. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και προετοίμασε με επιτυχία την επανάσταση στην Παρνασσίδα στις 24 Μαρτίου του 1821. Αφού αποχώρησε λόγω γήρατος από τον αγώνα, έχρισε διάδοχό του τον γιο του Νάκο στην αρχηγία του σώματός του. Τέλος το 1833 διορίστηκε μέλος της οχταμελούς επιτροπής η οποία συστάθηκε στο Ναύπλιο για αν εξετάσει τις υπηρεσίες που είχαν προσφέρει οι αγωνιστές κατά τη διάρκεια της επανάστασης. Πέθανε το 1834 στην Άμφισσα.

Τόγκας Παναγιώτης

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

Η **Μπουμπουλίνα** γεννήθηκε 11 Μαΐου 1771. Η ηρωίδα της ελληνικής επανάστασης είχε καταγωγή από την Ύδρα. Είχε τεράστια περιουσία την οποία ξόδεψε για καράβια και εξοπλισμό για την ελληνική επανάσταση. Παντρεύτηκε δύο φορές, την πρώτη με τον Δημήτριο Γιάννουζα και τη δεύτερη με τον Δημήτριο Μπούμπουλη. Και οι δύο σκοτώθηκαν από Αλγερινούς πειρατές.

Όταν ξεκίνησε η επανάσταση είχε σχηματίσει δικό της εκστρατευτικό σώμα από Σπετσιώτες, τους οποίους τους αποκαλούσε «γενναία μου παλικάρια».

Είχε αναλάβει να πληρώνει και να συντηρεί το στρατό από μόνη της, έτσι τα δύο πρώτα χρόνια της επανάστασης είχε ξοδέψει όλη της την περιουσία. Η Μπουμπουλίνα ήταν η μόνη γυναίκα που μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία, κατέχοντας τον κατώτερο βαθμό μύησης αφού γυναίκες δεν μπορούσαν να μπουν. Η ηρωίδα της επανάστασης είχε άδοξο τέλος αφού δολοφονήθηκε. Το ημερολόγιο έδειχνε 22 Μαρτίου 1825.

Φραγκοπούλου Σταυρούλα – Παναγιώτα

Δραστηριότητα 3^η : Οι μαθητές παρακολούθησαν τη βιβλιοπαρουσίαση της συμμαθήτριάς τους Αναστασίου Ελένης με θέμα οι ήρωες του 1821.

Δραστηριότητα 4^η : Οι μαθητές μέσα από τα διαδικτυακά μαθήματα παρακολούθησαν την παρουσίαση του βιβλίου «Κωνσταντίνος Κανάρης τ' όνομά μου» της συγγραφέως Μαρίας Ανδρικοπούλου.

Δραστηριότητα 5^η : Οι μαθητές έμαθαν για την επανάσταση παίζοντας επιτραπέζιο και συμπληρώνοντας δραστηριότητες.

